

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİLERİN
LABORATUAR VE UYGULAMA ALANLARINDA KARŞILAŞILABİLECEKLERİ
RİSKLER VE RİSKLE KARŞILAŞMA DURUMUNDA YAPILACAKLARA
YÖNELİK USUL VE ESASLAR

1. AMAÇ

Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi öğretim elemanı ve öğrencilerin karşılaşılabilir riskler ve riskle karşılaşma durumunda yapılacaklara yönelik usul ve esasların belirlenmesidir.

2. KAPSAM

Bu prosedür Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi öğretim elemanı ve öğrencilerin karşılaşılabilir riskler ve riskle karşılaşma durumunda yapılması gereken tüm uygulamaları kapsamaktadır.

3. SORUMLULAR

Bu prosedürün uygulanmasından Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Öğretim elemanları ve öğrencileri sorumludur.

4. AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİLERİN LABORATUAR VE UYGULAMA ALANLARINDA KARŞILAŞILABİLECEKLERİ RİSKLER VE RİSKLE KARŞILAŞMA DURUMUNDA YAPILACAKLARA YÖNELİK USUL VE ESASLAR

Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı tarafından uygulama alanlarında öğretim elemanı ve öğrencilerin karşılaşılabilir riskler ve riskle karşılaşma durumunda yapılacaklara yönelik usul ve esasların belirlenmesine yönelik bir komisyon kurulmuştur.

Komisyon Üyeleri

Dr.Öğr.Üyesi Emine ÇATAL

Dr.Öğr.Üyesi Ebru KARAZEYBEK

Öğr. Gör. Rabiye DEMİR IŞIK

Komisyon üyeleri tarafından, Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi öğretim elemanı ve öğrencilerinin uygulama alanlarında karşılaşılabilir riskler tanımlanmış olup bu risklere yönelik prosedürler ve talimatlar oluşturulmuştur.

5.UYGULAMA ALANLARINDA KARŞILAŞILABİLECEK RİSKLER VE BU RİSKLERE YÖNELİK YAPILMASI GEREKEN PROSEDÜRLER VE TALİMATLAR

*Laboratuar ve klinik/alan uygulamaları öncesinde tüm öğrencilere uygulama alanlarında karşılaşılabilecek riskler ve bu risklere yönelik yapılması gereken prosedürler ve talimatlar konusunda eğitim verilmelidir. Eğitim verilen kişiler kayıt altına alınmalıdır.

KARŞILAŞILABİLECEK RİSKLER	AÇIKLAMALAR	YAPILMASI GEREKENLER	SORUMLU KİŞİ VE BİRİMLER
1. Tıbbi Atık Kazaları (Kesici Delici Alet Yaralanmaları)	-Cam keşiği -Enjektör ve iğne batması -Bistüri, makas vb. kesmesi	* Kesici-delici aletler beceri laboratuvarı kullanım prosedürü Form No: 21543644.FR.001 madde 6.11'e göre düzenlenir ve gerekli önlemler alınır. *Laboratuar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir. * İğne batan, kanayan ve zedelenen cilt bölgesi derhal sabun ve su ile yıkanmalıdır. *İğne batan bölge; sıkma, emme, kanatmaya çalışma gibi yöntemlerle travmatize edilmemelidir. * Laboratuar ve uygulama alanlarında Olay Bildirim Formu doldurulup en geç 24 saat içerisinde uygulama alanlarındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi'ne iletilmelidir.	-Laboratuar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Akdeniz Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler

2. Kan ve Vücut Sıvılarının Sıçraması	-Kan - Kan ile kontamine sıvılar -BOS -Sinovial sıvılar -Tükürük -Plevral mayi -Semen -Vajinal sekresyon	*Laboratuar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir *Kan ve vücut sıvılarının yüz ağız ve göz gibi mukozal yüzeylere ya da cilde sıçradığı durumlarda, söz konusu bölge bol su yıkanmalıdır. *Yaradan kan emilmesi yaranın kapatılmaya çalışılması gibi doku harabiyetini arttırıcı uygulamalar sakıncalıdır. *Enfekte materyal sıçramalarında göze sıçrama olduysa göz yıkanır, açık yaraya temas olduysa maruz kalan alan yıkanır. *Sağlık Bakanlığı tarafından oluşturulmuş Kan ve Vücut Sıvılarına Maruz Kalan Olay Bildirim Formu 'nun doldurulup en geç 24 saat içerisinde uygulama alanındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir.	-Laboratuar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Akdeniz Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler

3. Enfeksiyonlar Bakteriyel Enfeksiyonlar --Tüberküloz, -Menengokoksik Menejit, -Gastrointestinal Sistem Enfeksiyonları, -Lejyoner Hastalığı, -Difteri, -Boğmaca. Viral Enfeksiyonlar -Hepatit B, Hepatit C -Kızamık, -Kızamıkçık, -Kabakulak, -Suçiçeği veya Varisella Zoster, -Herpes Enfeksiyonları -Edinsel Bağışıklık Yetersizliği Sendromu (AIDS).	-Temas yolu -Solunum yolu -Damlacık yolu	*Laboratuar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir *Enfekte kan ya da vücut sıvısının teması halinde; -Cilde temas: Hemen su ve sabunla yıkanmalıdır - Ağza temas: Su ile iyice çalkalanmalıdır. Asla yutulmamalıdır. -Gözlere temas: Derhal bol suyla yıkanmalıdır. -Küçük kesiklere temas: Yara çok ciddi kanamadıkça sıkı tampon yapılmamalıdır, su ve sabunla hafifçe bastırarak yıkanmalı ve sonrasında antiseptik solüsyonla temizlenmelidir. *Olay Bildirim Formu doldurulup en geç 24 saat içerisinde uygulama alanındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir. *Laboratuar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir *Olay Bildirim Formu'nun doldurulup en geç 24 saat içerisinde uygulama alanındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir.	-Laboratuar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Akdeniz Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler

4. Düşmeler	-Takılma -Bayılma -Kayma	*Laboratuar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir. *Birey henüz yerde iken en yakınındaki hekim veya hemşire tarafından değerlendirilmesi yapılmalıdır. *Olası yaralanmalar tanımlanıp kişinin güvenliği sağlanmadan, yerinden hareket ettirilmemelidir. *Bireyin yerinden hareket ettirilmesine engel olacak yaralanma yok ise, diğer ekip üyeleri ile birlikte dinlenmesi için yatak/sedyeye alınır. *Bireyin yerinden hareket ettirilmesine engel olacak yaralanma var ise, olay yerinde hekim tarafından uygun müdahale yapılmalı, birey ek girişim ve tetkik ihtiyacı yönünden değerlendirilmelidir. *Olay Bildirim Formu doldurulup en geç 24 saat içerisinde uygulama alanındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir.	-Laboratuar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Akdeniz Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler

5. Radyasyon	-Radyo aktif madde -İyonize radyasyon -Non-iyonize radyasyon	*Klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir. * Kaynak yanında gereğinden fazla süre kalmamalıdır. *Kati, sıvı veya gaz halde bulunan radyoaktif maddelerin istemeyerek veya bir kaza sonucu üzerinize bulaşması durumunda üzerinizdeki giysileri hemen çıkartmalı, güvenli bir yerde muhafaza etmeli ve soğuk suyla duş alınması sağlanmalıdır. *Radyasyona maruz kalan bireyde baş ağrısı, bulanık görme, çarpıntı, gözde batma, kaşıntı, sulanma, işitme azlığı, halsizlik ve yorgunluk gibi yakınmalar değerlendirilmelidir. *Bu belirtiler görüldüğünde en yakın hekime yönlendirilmelidir. *Olay Bildirim Formunun doldurulup uygulama alanındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir.	-Laboratuvar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuvar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Akdeniz Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler

5. Kimyasal Ajanlar (Allerjik Reaksiyonlar)	- Antiseptikler ve el sabunları- Dezenfektanlar-Lateks- Sitotoksik maddeler(Antineoplastik ilaçlar)- Sterilizasyonda kullanılan maddeler(Etilen oksit, glutraldehit, formaldehit)	*Laboratuar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir. *Kimyasal ajanın göze teması durumunda göz bol su ile yıkanmalıdır. *Kimyasal ajanın vücuda teması durumunda vücut bol su ile yıkanmalıdır. *Kimyasal ajanın temas ettiği bölge kızarıklık, tahriş, alerji, yara ve yanık gibi belirtiler yönüyle değerlendirilir ve bu belirtilerin varlığında birey acil servise yönlendirilmelidir. * Kimyasal ajanın temas ettiği bölge kapatılmamalıdır. *Olay Bildirim Formunun doldurulup uygulama alanlarındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir.	-Laboratuar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Akdeniz Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler

7. Şiddet	-Her türlü saldırı -Taciz	*Laboratuar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir. Şiddeti Uygulayan Bireye Yapılması Gerekenler -Sakin tutum takınılmalı, aynı zamanda da yönlendirici ses tonu kullanılmalıdır. -Sınırlar sakın ama belirgin bir şekilde ortaya konmalıdır. -Aşağılayıcı davranılmamalıdır. -Agresif kişi konuşurken ona bağırılmamalıdır. -Emir verilmemeli ve tehdit edilmemelidir. -Yeterli fiziksel mesafe oluşturulmalıdır. -Uyanık olmalı ve gerektiğinde kaçmak için açık kapı saptanmalıdır. -Kişiyi dinlemeye çalışılmalı ve beden diline dikkat edilmelidir. -Saldırgan kişi diğer kişilerden uzaklaştırılmalıdır. * “1111” numaralı telefon aranarak servis adı belirtilmeli, beyaz kod bildirim sağlanmalıdır. * Olay Bildirim Formunun doldurulup uygulama alanındaki İş Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir. *Şiddetin olduğu tarih, saat, yer, saldırı anında yapılan iş, saldırının başlama nedeni, saldırının oluş şekli, türü ve kullanılan araçları, saldırı sonucunda vücutlarında oluşan olumsuzlukları, saldırganların yaş, cinsiyet ve biliniyorsa isimlerini, içeren bilgiler öğrenilmelidir. *Suç aleti varsa dokunulmadan güvenlik tarafından muhafaza edilmesi sağlanmalıdır. *Şiddete maruz kalan kişinin en yakın hekim tarafından sağlık durumunun değerlendirmesi yapılmalı ve konsültasyonu sağlanmalıdır. *Konu ile ilgili Kurum yöneticileri tarafından ihmal düşünülüyorsa derhal Sağlık Bakanlığı'na ait “113” numaralı telefonla durum bildirimini yapılması gerekmektedir.	-Laboratuar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Akdeniz Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler